

TEMAT:	CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ (STI)	
CELE:	<ul style="list-style-type: none"> * Przekazanie wiedzy dotyczącej definicji chorób przenoszonych drogą płciową * Omówienie chorób przenoszonych drogą płciową z podziałem na rodzaje * Omówienie sposobów zabezpieczenia się przed zakażeniem (profilaktyka) 	
PRZEBIEG:	Miniwykład dotyczący: <ul style="list-style-type: none"> • Definicji chorób przenoszonych drogą płciową • Rodzajów chorób przenoszonych drogą płciową • Sposobów uniknięcia zarażenia się chorobami przenoszonymi drogą płciową (profilaktyki) <i>W trakcie prelekcji uczniowie wypełniają arkusz notatek!</i>	15 minut
	Omówienie pytań do dyskusji.	10 minut
	Praca w grupach: <ul style="list-style-type: none"> ∴ wykorzystanie zdobytej wiedzy nt. chorób przenoszonych drogą płciową i identyfikacja chorób należących do poszczególnych grup STI 	10 minut
	Omówienie: <ul style="list-style-type: none"> ∴ sprawdzenie poprawności wykonania zadań i omówienie ewentualnych trudności i wątpliwości 	8 minut
	Przedstawienie pracy domowej: <ul style="list-style-type: none"> ∴ zadaniem uczniów jest wykorzystanie zdobytej wiedzy nt. chorób przenoszonych drogą płciową i ich objawów w celu stworzenia krzyżówki – haseł i ich zakresu pojęciowego ∴ podczas omawiania pracy domowej – uczniowie wymieniają się stworzonymi przez siebie krzyżówkami 	2 minuty
AKTYWNOŚĆ UCZNIÓW:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dzielenie się opiniami dotyczącymi pytań do dyskusji, o które pyta nauczyciel; ➤ Opracowanie zadania w grupach 4-5 osobowych i zaznaczenie właściwych odpowiedzi ➤ Omówienie rozwiązań na forum klasy 	
POTRZEBNE MATERIAŁY:	Praca w grupach: Arkusze z wykreślanką Omówienie: Tablica do wpisania odnalezionych nazw	
PRACA DOMOWA:	Ułożenie KRZYŻÓWKI	

MINIWYKŁAD

I. CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ (STI SEXUALLY TRANSMITED INFECTIONS)

Choroby te mogą być wywołane przez wszystkie czynniki chorobotwórcze: bakterie, wirusy, pierwotniaki, grzyby, pasożyty skóry. Należą do chorób zakaźnych i/lub pasożytniczych. W Polsce i na świecie występują głównie wśród ludzi młodych w wieku 15 - 25 lat, ale również wśród dzieci i ludzi dorosłych. Sprzyja im: wczesna inicjacja seksualna, częste zmiany partnerów, przygodne kontakty seksualne. Do najczęstszych dróg zakażenia dochodzi przez: krew, ślinę, nasienie, wydzielinę z pochwy oraz mleko matki (bardzo rzadko). Po zakażeniu zmiany chorobowe pojawiają się albo w obrębie narządów płciowych, albo przyjmują postać uogólnioną, jak w przypadku AIDS.

II. RODZAJE CHORÓB PRZENOSZONYCH DROGĄ PŁCIOWĄ

∴ Tabelkę można uszczegółowić w zależności od wieku uczniów i powielić do pracy w grupach

III. PROFILAKTYKA STI

Istnieje wiele sposobów uniknięcia zakażenia chorobą przenoszoną drogą płciową. Należą do nich:

1. Abstynencja seksualna – jest jedyną pewną metodą uniknięcia STI
2. Przy prowadzeniu aktywnego życia seksualnego – ważna jest wierność i pewność, że partner również jest zdrowy i wierny
3. Profilaktyczne badania, które powinno się wykonać przed rozpoczęciem współżycia i powtarzać po każdym ryzykownym zachowaniu seksualnym
4. Używanie prezerwatyw
5. Leczenie: nie tylko osoby zakażonej, ale również jej partnerów

	CHOROBA	POWÓD	CZAS OD ZARAŻENIA DO ZACHOROWANIA	OBJAWY	LECZENIE
BAKTERYJNE	KIŁA (SIFILIS)	KRĘTEK BLADY	3 TYGODNIE DIAGNOZA: badanie krwi	Owrzodzenia na narządach płciowych zewnętrznych i wewnętrznych (może być niewidoczna lub po jakimś czasie samoistnie zniknąć)	Antybiotyki umożliwiają pełne wyleczenie przy wczesnej interwencji. Nieleczona może prowadzić do trwałych uszkodzeń wielu narządów, utraty wzroku, zaburzeń psychicznych...
	RZEŻĄCZKA	DWOINKA NEISSERA	KILKA TYGODNI DIAGNOZA: Badania mikroskopowe wydzieliny, posiew	U mężczyzn: ropny wyciek z cewki moczowej i ból przy oddawaniu moczu, czasami obecność krwi w moczu U kobiet: pieczenie i kłucie podczas oddawania moczu, śluzowo-ropna wydzielina z pochwy, czasami bóle okolicy lędźwiowo-krzyżowej	Antybiotyki umożliwiają pełne wyleczenie przy wczesnej interwencji. Nieleczona może prowadzić do stanów zapalnych w obrębie narządów płciowych, bezpłodności, zapalenia opon mózgowych...
	CHLAMYDIE	CHLAMYDIA TRACHOMATIS	3 TYGODNIE DIAGNOZA: Testy serologiczne, badania laboratoryjne	Często przebiega bezobjawowo. U mężczyzn: śluzowo-ropna wydzielina z cewki moczowej, pieczenie i ból podczas oddawania moczu U kobiet: upławy, pieczenie podczas oddawania moczu, przedłużające się miesiączki i krwawienia między menstruacjami	Antybiotyki umożliwiają pełne wyleczenie przy wczesnej interwencji. Nieleczona może prowadzić do przewlekłych stanów zapalnych w obrębie narządów płciowych, bezpłodności, poronień i przedwczesnych porodów.
WIRUSOWE	HIV	WIRUSY HIV -1 -2	OKOŁO 12 LAT DIAGNOZA: Badanie krwi na obecność przeciwciał. Powinno być wykonane przynajmniej 6 tygodni po ryzykownym zachowaniu (tzw. okienko serologiczne)	Brak specyficznych objawów U około 70% pojawiają się objawy infekcji wirusowej Wiele osób nie wie, że jest zakażona	Leki antyretrowiralne Choroba jest niewyleczalna Leczenie przedłuża życie
	ŻÓLTACZKA TYPY B/C	WIRUSY HBV/ HCV	OD KILKU TYGODNI DO KILKU MIESIĘCY Badania laboratoryjne	Bóle mięśni i stawów, wymioty, zmęczenie, żółtaczką Czasem bezobjawowo	Profilaktycznie szczepionka przeciw HBV Leczenie antywiralne
	OPRYSZCZKA	WIRUS HERPES SIMPLEX	KILKA DNI Rozpoznanie na podstawie objawów	Czerwone plamki, które przekształcają się z pęcherzyki i owrzodzenia w okolicy narządów płciowych, bolesne owrzodzenia po pęknięciu, swędzenie	Częściowe wyleczenie, z tendencją nawrotów przez całe życie, wirus może pozostać w organizmie
	KŁYKCIŃY BRODAWKI GENITALNE	WIRUS HPV	4-6 TYGODNI Rozpoznanie na podstawie objawów	Guzki o kalafiorowa tej powierzchni na narządach płciowych, pochwie, tarczy szyjki macicy, z tendencją do rozrastania się Czasem przebieg bezobjawowy	Leczenie miejscowe – smarowanie, mrożenie, wycinanie Pozostaje ryzyko raka szyjki macicy
INNE	RZĘSISTKOWICA GRZYBICE WSZAWICA	<i>DO UZUPEŁNIENIE W RAZIE POTRZEBY</i>			

Pytania do dyskusji – nauczyciel podaje stwierdzenie i pyta uczniów, co myślą na jego temat

❖ **MITY DOTYCZĄCE CHORÓB PRZENOSZONYCH DROGĄ PŁCIOWĄ**

MIT 1: PREZERWATYWY SĄ DOBRYM ZABEZPIECZENIEM PRZED CHOROBYMI PRZENOSZONYMI DROGĄ PŁCIOWĄ

Nauczyciel: Stosowanie prezerwatywy istotnie zmniejsza prawdopodobieństwo zakażenia się STI, jednak nie jest to metoda dająca 100% gwarancji. Prezerwatywy, które mają przedawniony termin używalności, są zepsute, źle używane – nie są skuteczną ochroną (zdarza się, że pękają podczas kontaktu seksualnego). Nie ma takiego zabezpieczenia, które w pełni chroni przed STI.

MIT 2: STI PRZENOSZĄ SIĘ WYŁĄCZNIE DROGĄ PŁCIOWĄ

Nauczyciel: niektóre pasożyty nie znajdują się wyłącznie w płynach ciała, ale również na włosach łonowych i przedmiotach codziennego użytku (stosowanych np. w celach higienicznych) i w związku z tym mogą przenosić się w trakcie wymienia się lub wspólnego stosowania bielizny, spania w jednym łóżku, korzystania ze wspólnej szczoteczki.

MIT 3: WSZYSTKIE CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ MOŻNA WYLECZYĆ LEKAMI

Nauczyciel: Większość chorób przenoszonych drogą płciową można dziś skutecznie leczyć, jednak inne, takie jak HIV nie są dziś uleczalne i mogą powodować poważne konsekwencje dla zdrowia do końca życia.

MIT 4: JEŻELI OBJAWY USTĘPUJĄ, ZAKAŻENIE STI NIE WYMAGA JUŻ LECZENIA

Nauczyciel: Trzeba być bardzo ostrożnym przy samodzielnym rozpoznawaniu objawów STI. W przypadku niektórych chorób, osoba zakażona nie będzie doświadczać żadnych objawów, aż do późnej fazy choroby, czasami objawy są ledwo zauważalne, zdarza się również, że objawy ustępują a choroba przechodzi w fazę utajenia – JEST, ale jej NIE WIDAĆ. Osoba nią dotknięta nadal zaraża swoich partnerów seksualnych. Niektóre STI – nieleczone są śmiertelne.

! Pamiętaj – Kontakt z lekarzem pomoże w diagnozie i leczeniu tych chorób.

MIT 5: NIE MOŻNA ZAKAZIĆ SIĘ STI PODCZAS PIERWSZEGO KONTAKTU SEKSUALNEGO

Ryzyko zakażenia chorobą przenoszoną drogą płciową w trakcie pierwszego kontaktu jest takie samo jak w trakcie kolejnych zbliżeń. Nie ma stuprocentowych w skuteczności metod ochrony przed STI.

! Pamiętaj – Ograniczasz ryzyko zakażenia STI, jeżeli stosujesz się do poniższych zasad:

Nauczyciel dyktuje a uczniowie zapisują na karcie notatek:

1. Stosujesz prezerwatywę i poprawnie jej używasz
2. Uprawiasz seks z jedną osobą, której jesteś wierny/a i która jest wierna Tobie
3. Przestrzegasz zasad higieny intymnej
4. Badasz się regularnie zgodnie ze wskazaniami lekarza

K A R T A N O T A T E K

<u>ZASADY OGRANICZENIA RYZYKA ZAKAŻENIA STI</u>	
<u>STI</u>	1.
	2.
	3.
	4.

Ć W I C Z E N I E G R U P O W E

Uczniowie dzielą się na grupy 4-5 osobowe.

Zadanie polega na znalezieniu w WYKREŚLANCE słów związanych z chorobami przenoszonymi drogą płciową i zaznaczeniu ich. Słowa mogą być wpisane wprost, wspak, na ukos.

Podczas omówienia – nauczyciel wypisuje na tablicy słowa odnalezione przez uczniów. Jest 17 słów.

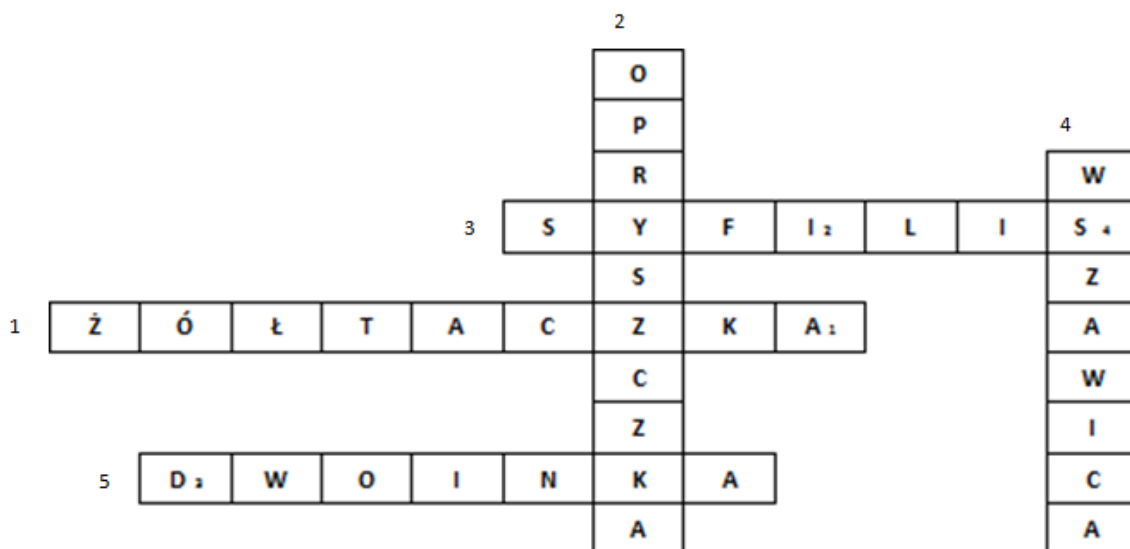
W	I	A	C	I	W	O	K	T	S	I	S	Ę	Z	R	N	H	H	I	T
B	M	D	A	S	D	F	G	H	J	K	L	P	O	I	U	Y	T	N	G
K	N	F	Z	X	C	V	B	N	M	K	I	U	B	S	D	F	G	S	B
Z	K	R	Z	E	Ż	Ą	C	Z	K	A	B	B	A	R	F	A	A	E	N
A	Y	E	E	R	T	Y	H	P	A	R	N	N	K	F	H	K	S	K	C
C	U	D	W	E	R	F	L	E	A	F	G	G	T	V	N	Z	D	T	Y
I	P	C	V	B	N	M	A	Z	S	V	R	U	E	G	J	C	F	W	U
W	W	T	H	J	K	K	M	E	S	H	H	O	R	B	M	Z	G	S	J
A	E	G	X	C	V	B	Y	R	D	S	Y	F	I	L	I	S	H	X	I
Z	Z	B	H	J	F	D	D	T	D	H	O	L	A	U	U	Y	J	C	O
S	U	R	I	W	Ę	P	I	D	R	J	O	G	A	J	K	R	K	V	R
W	U	Y	F	D	F	H	O	S	A	K	F	R	R	M	L	P	L	B	O
W	J	N	G	N	M	J	Z	A	R	I	O	L	F	Z	O	O	P	B	Z
E	H	I	V	C	H	H	A	A	B	C	D	C	B	A	Y	A	S	B	T
R	M	C	N	G	J	L	C	V	B	N	M	S	T	G	H	B	D	N	O
T	N	K	W	E	R	T	Y	U	I	Y	J	K	O	P	Z	X	I	M	C
Y	B	Y	E	W	Ś	W	I	E	R	Z	B	D	F	J	Y	H	F	C	Z
U	V	Ł	G	H	J	K	L	W	T	Y	U	I	O	P	R	R	E	U	E
Y	C	K	S	D	F	G	H	D	R	O	Ż	D	Ż	A	K	R	F	T	I
J	X	Q	W	E	R	T	Y	U	I	Y	J	K	O	P	Z	X	C	V	B

P R A C A D O M O W A

Ułóż krzyżówkę dotyczącą chorób przenoszonych drogą płciową. Pamiętaj, żeby hasła układać PIONOWO i POZIOMO oraz zaznaczyć pola tworzące hasło. Ułóż przynajmniej 10 haseł.

Podczas kolejnego spotkania uczniowie wymieniają się ułożonymi krzyżówkami i rozwiązują je.

PRZYKŁAD:

HASŁO:

1	2	3	4

1. Choroba wirusowa, może być „typu B” lub „typu C”
2. Inaczej „kiła”
3. Choroba wirusowa, może pojawić się, np. na wardze lub narządach płciowych
4. Powodują ją insekty, leczą się ją środkami przeciw pasożytniczymi
5. ... Neisera